

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Templed Adroddiad Sgriwtini

Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Dyddiad:	11 Medi 2019
Pwnc:	Trefniadau Monitro'r Gwasanaethau Cymdeithasol
Pwrpas yr Adroddiad:	Craffu ar drefniadau Monitro yn y Gwasanaethau Cymdeithasol
Cadeirydd Sgriwtini:	Y Cyng. Gwilym O Jones
Aelod(au) Portffolio:	Y Cyng. Llinos Medi Huws
Pennaeth Gwasanaeth:	Alwyn Jones – Cyfarwyddwr Dros Dro y Gwasanaethau Cymdeithasol Fôn Roberts – Dirprwy Gyfarwyddwr Dros Dro y Gwasanaethau Cymdeithasol
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Dafydd Bulman – Rheolwr Trawsnewid Strategol a Busnes 01248 752013 DafyddBulman@ynysmon.gov.uk Bethan Williams – Rheolwr Contract 01248 752013 BethanWilliams@ynysmon.gov.uk
Aelodau lleol:	Mae'n berthnasol i'r holl Aelodau

1 – Argymhelliad/Argymhellion

Bod y Pwyllgor Sgriwtini yn ystyried y trefniadau monitro contract sydd mewn lle ar hyn o bryd yn y Gwasanaethau Oedolion a Phlant a Theuluoedd ynghyd â manylion am adolygiad pellach.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Cefnogi oedolion bregus a theuluoedd i'w cadw'n ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

- 3.1** Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]
- 3.4** Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]
- 3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
 - hirdymor
 - atal

- integreiddio
- cydweithio
- cynnwys

[ffocws ar lesiant]

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

1. Mae'r adroddiad yn trafod y trefniadau monitro contractau ar gyfer gofal cymdeithasol. Beth yw cyfanswm gwerth y contractau gofal cymdeithasol hyn ar gyfer y gwasanaethau plant ac oedolion?
2. Ym mha fodd y mae'r fframwaith monitro contractau yn atgyfnerthu gofynion y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant?
3. Ym mha fodd y mae'r Gwasanaeth yn bwriadu cynyddu ei swyddogaeth monitro contractau i gynnwys darpariaeth fewnol a hynny o fewn y capasiti presennol ?
4. Beth yw'r risgiau i'r Gwasanaethau Cymdeithasol?

5 – Cefndir / Cyd-destun

Adroddiad Monitro Gofal Cymdeithasol

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

Pwrpas yr adroddiad yw rhoi gwybodaeth i Aelodau am drefniadau monitro contract o fewn Gofal Cymdeithasol.

2. CRYNODEB GWEITHREDOL

Mae'r Tîm Contractau Gofal Cymdeithasol eisoes wedi sefydlu fframwaith monitro contractau ac mae'n parhau i gael ei ddatblygu ar y cyd â Darparwyr, asiantaethau partner megis Iechyd, Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) a drwy waith cydweithredol gydag awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru.

Yn ogystal ag adborth gan asiantaethau partner, mae'r fframwaith monitro contract yn cymryd i ystyriaeth y wybodaeth a ganlyn:

- Adborth gan y Defnyddiwr Gwasanaeth
- Adborth gan y Gofalwr / Perthynas
- Adborth gan Reolwyr Gofal
- Atgyfeiriadau Diogelu Oedolion
- Gwasanaethau Cwsmer Corfforaethol / proses gwynion
- Tîm Datblygu'r Gweithlu – hyfforddiant staff a chymwysterau

Ar hyn o bryd, mae'r Fframwaith Monitro Contract yn cael ei adolygu er mwyn sicrhau ei fod yn adlewyrchu'r hyn sy'n bwysig / beth mae 'da' yn ei olygu i bobl sy'n defnyddio gwasanaethau, yn ogystal â rhai sy'n ymwneud â darparu gofal a chymorth. Ceisiwyd adborth gan bobl sy'n defnyddio gwasanaethau, yn ogystal â theulu sy'n ofalwyr a gofalwyr cyflogedig, ac mae'r adran yn bwriadu ymgorffori hyn mewn prosesau monitro yn y dyfodol.

Mae swyddogion o'r Tîm Contractau yn parhau i gymryd rhan mewn trefniadau cydweithio rhanbarthol – a chefnogi nifer o fentrau ar draws Gogledd Cymru, gan gynnwys:

- Proses Uwchgyfeirio Pryderon Gogledd Cymru, sydd wedi cael ei adolygu erbyn hyn ac a elwir yn awr yn Gwasanaethau o Safon: Cyflawni'r Fframwaith Beth sy'n Bwysig
- Mae'r Cytundeb Cyn Lleoli Rhanbarthol ar gyfer Gofal Preswyl yn parhau i gael ei ddatblygu ar draws Gogledd Cymru. Fe'i cyflwynwyd i ddarparwyr yn ystod 2017/18 a bu gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu cytundeb a gyd-gynhyrchwyd i sicrhau fod gwasanaethau o safon yn cael eu darparu i breswylwyr Ynys Môn drwy waith partneriaeth. Drafftwyd manyleb ddiwygiedig yn seiliedig ar ganlyniadau er bod oedi o ran gweithredu'r fersiwn derfynol ar hyn o bryd o ganlyniad i her gan Fforwm Gofal Cymru. Nod y Cytundeb Cyn Lleoli Rhanbarthol yw cryfhau'r hyn a ddisgwyliwn gan Ddarparwyr gofal preswyl, o ran yr hyn a gomisiynir, a beth y mae'n ofynnol i Ddarparwyr ei ddarparu o dan y contract.

Mae Gofal Cymdeithasol yn parhau i weithio tuag at 'Mwy na Geiriau': y Fframwaith Strategol Llywodraeth Cymru ar gyfer Gwasanaethau Iaith Gymraeg yn y Gwasanaethau Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Nod y fframwaith hwn yw cryfhau'r iaith Gymraeg yn y gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Mae cynnydd cadarnhaol yn cael ei wneud yn hynny o beth, gyda'r angen am wasanaethau iaith Gymraeg yn cael eu hymgorffori wrth gynllunio a darparu'r gwasanaeth, ac yna'n cael ei adolygu drwy drefniadau monitro contract rheolaidd. Dangosodd adborth gan gartrefi gofal preswyl fod nifer y siaradwyr Cymraeg yn parhau i fod yn weddol sefydlog.

Yn ogystal, mae'r angen i gydymffurfio â dyletswydd yr Awdurdod Lleol o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 yn parhau. Mae hyn yn cynnwys yr angen i sicrhau fod yr holl sefydliadau sy'n gwneud gwaith dan gontract a'r gwasanaethau y maent yn eu darparu yn glynu at Bolisiau Cydraddoldeb yr Awdurdod ac yn cael eu monitro wrth wneud hynny.

Adolygwyd y fframwaith rheoleiddio ar gyfer cofrestru ac arolygu darparwyr gofal. Daeth Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) i rym ar 2 Ebrill 2018. Dan y Ddeddf, roedd gofyn i ddarparwyr ailgofrestru gyda AGC ac mae Swyddogion o'r Tîm Contractau yn cael eu diweddarau pan fydd darparwyr unigol wedi cwblhau'r broses ailgofrestru.

Mae'r Tîm Contractau yn parhau i gyfrannu at adroddiad CAG misol Cartrefi Gofal Gogledd Cymru sydd yn rhoi trosolwg o gyflwr y farchnad Gofal Preswyl fesul sir; gan amlygu nifer y darparwyr o dan fesurau uwchgyfeirio pryderon; nifer y llefydd gwag ayb. Y Bwrdd Iechyd sy'n rheoli adroddiad CAG Gogledd Cymru. Yna, bydd yr adroddiadau CAG yn cael eu defnyddio fel adnodd lleol a rhanbarthol ar gyfer mapio cyflwr y farchnad

Gofal Preswyl ehangach, o safbwynt gôr neu dan-ddarpariaeth, ac yn cael eu defnyddio i alluogi uwch reolwyr o lechyd a Gofal Cymdeithasol i roi gwell gwybodaeth i'r farchnad ddarparu am ein bwriadau o ran comisiynu yn y dyfodol.

3. ARGYMHELLIAD

Bod Aelodau'r pwyllgor yn llunio eu casgliadau a'u hargymhellion ar sail y wybodaeth yn yr adroddiad hwn a'r drafodaeth yn y cyfarfod.

RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD

Sicrhau bod yr holl wasanaethau a gomisiynir yn fewnol ac yn allanol yn cyfarfod â safonau ansawdd a gofynion rheoleiddio.

4. GWYBODAETH GEFNDIR

Mae Gofal Cymdeithasol yn comisiynu cyfran sylweddol o'i wasanaethau gan y sector Annibynnol. O ganlyniad, mae prosesau a gweithdrefnau cadarn mewn lle i sicrhau fod gwasanaethau o safon yn cael eu darparu i'r grwpiau mwyaf bregus ar Ynys Môn.

Contractau Gofal Cymdeithasol gyda nifer o ddarparwyr cofrestredig i ddarparu gwasanaethau gofal cymdeithasol statudol. Mae pum categori bras o wasanaethau:

- Cartrefi gofal preswyl
- Gofal Cartref
- Byw â Chymorth
- Taliadau Uniongyrchol
- Maethu a Lleoliadau Preswyl

4.1 Cartrefi Gofal Preswyl

Mae 25 o Ddarparwyr Cartrefi Gofal Preifat ar Ynys Môn sydd wedi cofrestru i ddarparu 590 o welyau ar draws y sir (ar 31 Mawrth, 2019).

Ar hyn o bryd, mae 6 o lefydd gwag ar draws y cartrefi preswyl ledled Ynys Môn, sy'n dangos bod cyflenwad digonol o welyau i gwrdd â galw am ofal preswyl. Dengys ffigyrau ar gyfer 2018/19 gyfartaledd o 4 lle gwag y mis (lle mae cartrefi wedi datgan eu ffigyrau llefydd gwag). Dengys ffigyrau diweddar ostyngiad yn nifer y lleoliadau preswyl a gomisiynwyd gan CSYM. Mae nifer y gwelyau a gomisiynir gan y Cyngor yn parhau i fod yn weddol sefydlog er bod arwyddion o ostyngiad, sy'n adlewyrchu gwelliannau yn y broses atgyfeirio a'r broses Ailalluogi/gofal cartref, gan gadw pobl yn y gymuned yn eu cartrefi eu hunain yn hirach.

Mae gan Swyddogion Contract a Monitro raglen o waith, sy'n cynnwys gwaith monitro arferol ar gartrefi gofal a chefnogi cartrefi sydd yn rhan o'r broses Uwchgyfeirio Pryderon. Yn ystod 2018/19, nid oedd unrhyw gartref yn destun proses Uwchgyfeirio Pryderon. Mae AGC yn cymryd rhan lawn yn y broses Uwchgyfeirio Pryderon, fel y mae'r Bwrdd Iechyd

yn achos cartrefi nyrsio. Mae gofyn i swyddogion hysbysu Awdurdodau Lleol eraill pan fydd cartref yn cael ei roi mewn mesurau Uwchgyfeirio Pryderon. Nid yw'r wybodaeth ar gael i'r cyhoedd. Fodd bynnag, gall aelodau'r cyhoedd gael copïau o adroddiad arolygiad diweddaraf AGC er mwyn gweld a oes unrhyw bryderon ynghylch ansawdd.

Mae swyddogion o'r Cyngor yn parhau i weithio i gefnogi darparwyr gyda materion thematig ar draws cartrefi gofal preswyl, megis gwelliannau mewn gweithgareddau ar gyfer preswylwyr, gwelliannau mewn cynlluniau gofal person ganolog a mwy o ddarpariaeth ac ymwybyddiaeth o ofal dementia. Gwnaed gwelliannau sylweddol o fewn Cartrefi Gofal Preswyl o ran cyflawni a darparu tystiolaeth o'r 9 canlyniad penodol a nodwyd yn y fframwaith monitro. (Mae Atodiad 1a ac 1b yn dangos gwelliannau yn erbyn y marciau ar gyfer pob Cartref Preswyl yn ystod cylchoedd monitro 2015 a 2018.)

4.1.1 Dulliau Ymgysylltu ar gyfer Cartrefi Gofal

Nodwedd allweddol o'r dull o fonitro contractau Gofal Cymdeithasol Oedolion yw treulio amser gyda defnyddwyr gwasanaeth o fewn cartrefi gofal i gael eu barn ar ansawdd y gwasanaethau a ddarperir. Cesglir barn gofalwyr a theuluoedd hefyd drwy holiaduron. Yn ddiweddar, cynhaliwyd ymarfer monitro cymheiriaid o fewn Cartrefi Gofal Preswyl ar Ynys Môn a defnyddir y canfyddiadau i archwilio a chasglu profiadau mentoriaid gyda'r cartrefi, asesu ymyrraeth, a chanlyniadau canfyddedig ar gyfer preswylwyr.

Yn ogystal â chwblhau holiaduron gyda defnyddwyr gwasanaeth, mae Swyddogion Monitro Contract yn treulio amser yn arsylwi ar ymarfer a sut mae staff yn rhyngweithio o fewn y cartrefi gofal preswyl. Mae'r dull hwn yn arbennig o ddefnyddiol ar gyfer gweld profiad byw pobl sy'n byw â dementia, gan fod dulliau arsylwi yn darparu gwybodaeth amhrisiadwy am ansawdd y gwasanaethau sy'n cael eu darparu ac maent yn hanfodol os nad yw defnyddwyr yn gallu ymgysylltu mewn ffordd ystyrlon gyda'r Swyddog Monitro Contract.

Mae'r tîm Contract wedi mabwysiadu fframwaith monitro Gogledd Cymru, sy'n defnyddio gwaith sydd yn rhoi mwy o bwyslais ar arsylwi i gofnodi perfformiad darparwyr. Mae gwaith arsylwi cychwynnol wedi profi'n ddefnyddiol wrth gasglu pryderon a gweithio gyda darparwyr i godi safonau. Mae'r Tîm Contractau'n parhau i adolygu a mireinio dulliau o gasglu adborth mewn ffordd syml, sy'n osgoi dyblygu, ac mewn modd sy'n canolbwyntio ar yr 'Hyn sy'n Bwysig' i unigolion a'r canlyniadau a gyflawnir i bobl sy'n derbyn gofal.

Mae Gofal Cymdeithasol oedolion yn parhau i ymateb i adroddiad cenedlaethol Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru, 'Lle i'w Alw'n Gartref?'. Parheir i gyflawni'n gadarnhaol yn erbyn y cynllun gweithredu, yn arbennig mewn perthynas â hyfforddiant ac eirioli. Rhoddwyd adborth ar gynnydd i Gomisiynydd Pobl Hŷn Cymru, ac mae'r cynllun gweithredu yn dal i gael ei ddarparu a'i fireinio er mwyn gwella gwaith partneriaeth gyda BIPBC, hyfforddiant, a chreu gwell cyswllt rhwng cartrefi preswyl a'u cymunedau lleol. Mae'r gyfradd ymateb mewn perthynas ag adborth gan deulu/perthynas wedi dyblu, sydd yn beth da i'w nodi ac, yn gyffredinol, mae lefelau boddhad ar draws yr holl feysydd yn uchel a'r prif feysydd sydd angen eu gwella yw lefelau staffio, gweithgareddau a systemau golchi dillad. Fe wyddom o brofiad nad yw pobl sy'n byw mewn cartrefi gofal yn

tueddu i gwyno, felly mae hyd yn oed yn fwy pwysig fod gwybodaeth yn cael ei drionglu gydag adborth arall (gan gynnwys Diogelu) a chanfyddiadau'r Swyddogion Monitro.

4.2 Darparwyr Gofal Cartref

Cafodd ein contract gofal cartref ei ail-dendro ym mis Mehefin 2018 ar sail model ardal, gan rannu'r Sir yn 3 ardal a dyfarnu pob ardal i un darparwr unigol. Roedd y model contract hwn yn caniatáu i ddarparwyr reoli costau'n well drwy wneud arbedion o ran darparu gwasanaeth, darparu gwasanaeth mwy lleol a gwella lefelau recriwtio a chadw staff. Penodwyd Rheolwr Trawsnewid a Monitro dynodedig ar gyfer y cyfnod trawsnewid a gweithiodd y swyddog yn agos â darparwyr hyd at ddiwedd Mawrth 2019. Erbyn hyn, mae'r contract wedi cael ei drosglwyddo'n ôl i'r tîm contractau fydd yn monitro'r 3 darparwr yn erbyn fframwaith fonitro er mwyn sicrhau gwasanaeth cynaliadwy ac o safon uchel.

Er y gwelwyd gwelliannau o ran recriwtio a chadw staff yn ystod y flwyddyn – bu cynnydd yn nifer y bobl yn gweithio yn y sector gofal ar Ynys Môn o gymharu â gostyngiad yn 2017/18 – mae'r sector yn parhau i wynebu heriau. Mae hon yn broblem ledled y DU er bod swyddogion y Cyngor yn dal i fod yn ymrwymedig i ddarganfod atebion lleol i bwysau lleol. Mae'r Tîm yn gweithio'n agos â'r Darparwyr y dyfarnwyd y contractau iddynt er mwyn deall y pwysau o fewn y sector a chanfod atebion i liniaru'r pwysau hwnnw. Cynhelir cyfarfodydd fforwm chwarterol gyda Darparwyr i drafod materion sy'n effeithio ar y farchnad gofal cartref ar Ynys Môn. Mae Darparwyr yn parhau i gyfeirio at gystadleuaeth gan sectorau cyflogaeth eraill fel problem. Mae'r Cyngor yn parhau i weithio gyda Darparwyr i archwilio sut y gellir gwneud y sector yn fwy deniadol i ddarpar weithwyr er mwyn rhoi hwb i lefelau recriwtio a chadw staff presennol. Ar Fawrth 5ed, 2019, lansiodd Gofal Cymdeithasol Cymru ymgyrch cenedlaethol i recriwtio staff i'r sectorau gofal cymdeithasol a blynwyddoedd cynnar, gan dynnu sylw at y miloedd mwy o ofalwyr y bydd eu hangen ar draws Cymru erbyn 2030: <https://www.gofalwn.cymru/>. Mae'r cyngor yn cefnogi'r ymgyrch hwn.

Cymeradwywyd y strategaeth gweithlu rhanbarthol a chynllun gweithredu gan y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol ac erbyn hyn mae'n cael ei weithredu gan nifer o randdeiliaid. Gwnaed cysylltiadau hefyd â Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru ac mae mewnbwn gan iechyd a gofal cymdeithasol i'r Bwrdd Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol yn cael ei gryfhau er mwyn cynyddu'r ffocws ar y sector holl bwysig hwn.

Mae ffocws sylweddol ar y sector gofal cartref yn lleol, rhanbarthol a chenedlaethol gan fod hwn yn faes risg uchel, yn arbennig o ganlyniad i broblemau recriwtio a chadw staff a'r galw am y gwasanaethau hyn i ganiatáu pobl i barhau i fyw gartref, i hwyluso trefniadau rhyddhau cleifion o'r ysbyty mewn modd amserol ac i ddarparu cefnogaeth i ofalwyr.

4.2.1 Dulliau Ymgysylltu ar gyfer Defnyddwyr Gwasanaeth Gofal Cartref

Nodwedd allweddol o'r dull o fonitro contractau Gofal Cymdeithasol oedolion yw sicrhau fod defnyddwyr gwasanaeth yn cael cyfle i leisio eu barn am ansawdd y gwasanaethau a ddarperir. Bydd defnyddwyr gwasanaeth yn cwblhau holiaduron yn eu hamser eu hunain ac fe'u hanfonir atynt gydag amlenni parod er mwyn iddynt eu dychwelyd.

4.2.2 Dulliau Ymgysylltu ar gyfer Gweithwyr Gofal Cartref

Fel rhan o waith monitro safonau gofal cartref y Tîm Contractau, mae swyddogion yn ymgysylltu â staff gofal er mwyn casglu eu barn am eu profiad fel gweithwyr cymorth (telerau ac amodau, boddhad yn y gwaith ayb), eu barn am ansawdd y gwasanaethau a ddarperir a sut mae darpariaeth gwasanaeth yn cael effaith ar eu rôl. Defnyddir cyfweiliadau wyneb yn wyneb ynghyd â holiaduron fel rhan o'r rhaglen fonitro.

Bydd adborth gan staff drwy gyfrwng holiaduron yn cael ei gymryd i ystyriaeth wrth benderfynu ar ddull y tîm o fonitro'r darparwyr. Mae hwn yn ffordd bwysig o drionglu ymatebion a bydd yn caniatáu Swyddogion i nodi unrhyw bryderon a chasglu tystiolaeth bellach.

4.3 Darparwyr Byw â Chymorth

Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad, mae gan Gofal Cymdeithasol Oedolion 4 Darparwyr Byw â Chymorth sydd yn cefnogi hyd at 49 person ag anableddau dysgu i fyw yn eu cartrefi eu hunain/cartrefi a rennir (16 o gartrefi – 'cynlluniau') ar Ynys Môn.

Bydd y 4 contract yn cael eu hail-dendro yn ystod yr Hydref 2019, a bydd y contractau newydd yn cael eu dyfarnu ym mis Ebrill 2020. Fel rhan o'r broses dendr, bydd tenantiaid a'u teuluoedd, neu eiriolwyr eraill, yn cael eu cynnwys; mae'r Adran wedi cytuno ar broses gyda'r adran Gaffael Gorfforaethol, sy'n bodloni gofynion gweithdrefnau Caffael y Cyngor ond hefyd yn canolbwyntio ar y bobl sy'n derbyn cefnogaeth. Mae gan y tîm Anableddau Dysgu draddodiad hir o gynnwys defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd mewn tendrau contact a dewis darparwyr newydd, a'r dull cyd-gynhyrchu hwn o gaffael gwasanaethau sydd wedi derbyn y croeso mwyaf gan ddefnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd.

4.4 Taliadau Uniongyrchol

Mae gan y tîm Cyllid Cleientiaid swyddog dynodedig sy'n gyfrifol am brosesu a gweinyddu cynllun Taliadau Uniongyrchol y Cyngor ar ran yr Adran. Mae'r Swyddog wedi gweithio'n galed i sefydlu proses glir a chadarn ar gyfer delio gydag ymholiadau; sefydlu systemau i reoli taliadau newydd a pharhaus er mwyn symleiddio prosesau sydd eisoes mewn lle; gwneud taliadau misol a rheoli cyfraniadau cleientiaid, yn ogystal â gwneud taliadau a'u hadolygu. Mae'r prosesau diwygiedig mewn lle yn awr ac mae'r llwyth gwaith o ran rheoli Taliadau Uniongyrchol yn hydrin.

4.5 Gwasanaethau Plant (Maethu a Phreswyl)

Mae'r holl leoliadau yn y gwasanaethau plant yn cael eu monitro'n flynyddol drwy ymarfer bwrdd gwaith. Mae hyn yn golygu anfon allan holiadur monitro i bob Darparwr a gofyn am ddogfennau cefnogol megis rotâu a matrices hyfforddi. Ar ôl derbyn y wybodaeth, ysgrifennir adroddiad ar bob Darparwr. Rhennir unrhyw bryderon sy'n codi yn ystod y gwaith monitro gyda'r Rheolwr Gwasanaeth. Yna, cynhyrchir adroddiad trosolwg ar gyfer y Pennaeth Gwasanaeth. Ar hyn o bryd mae monitro gwasanaethau plant yn digwydd yn ystod misoedd yr haf a'r adroddiad yn cael ei gyflwyno i gyfarfod rheolwyr gwasanaeth ym mis Medi. Gofynnir i unrhyw ddarparwr newydd sydd yn cael ei gomisiynu yn dilyn y

monitro blynyddol i gwblhau'r un broses fonitro pan fydd plentyn yn cael ei leoli gyda nhw er mwyn casglu gwybodaeth cyn y broses fonitro systematig flynyddol.

Ar hyn o bryd mae'r Gwasanaethau Plant yn comisiynu nifer o leoliadau gan Consortiwm Comisiynu Plant Cymru ac mae tîm monitro yn gweithio fel rhan o'r consortiwm hwn. Gall timau lleoli a chomisiynwyr awdurdod lleol ddefnyddio'r Adnodd Cymorth Comisiynu ar gyfer Plant i nodi lleoliadau addas ar gyfer plant yn eu gofal drwy gyflwyno manylion am anghenion y plant a gwneud chwiliad. Yn ogystal, gall Ynys Môn gyhoeddi atgyfeiriadau lleoliadau a chynnal proses dendro, gan ddefnyddio'r Adnodd Cymorth Comisiynu ar gyfer Plant i lunio rhestr fer o ddarparwyr sydd yn berthnasol i anghenion y plant.

Mae cronfa ddata'r Adnodd Cymorth Comisiynu ar gyfer Plant yn cynnwys manylion lleoliadau gofal ac adroddiadau monitro ar gyfer yr holl ddarparwyr gwasanaeth, yn cynnwys cartrefi preswyl a gofalcwyr maeth. Mae'r wybodaeth yn cael ei diweddarau'n rheolaidd gan ddarparwyr gofal ac mae tîm monitro Consortiwm Comisiynu Plant Cymru yn sicrhau fod yr Adnodd Cymorth Comisiynu ar gyfer Plant yn darparu'r wybodaeth fwyaf diweddar.

4.6 Capasiti Monitro a Rhaglen

Mae gan Gofal Cymdeithasol dîm o 3 - 1 Rheolwr Contract, 1 Swyddog Contract ac un Dadansoddwr Data ac Ariannol sydd yn monitro perfformiad Darparwyr Gwasanaeth allanol.

Y bwriad wrth symud ymlaen yn 2019/20 yw y bydd perfformiad holl wasanaethau mewnol yr Adran sydd wedi cofrestru gydag AGC yn cael ei fonitro gan y tîm Contractau hefyd. Bydd hyn yn cynnwys darpariaeth fewnol yn cynnwys Gwasanaethau Byw â Chymorth, gofal Preswyl a gwasanaethau dydd Anableddau Dysgu. Bydd hyn yn sicrhau fod ein gwasanaethau mewnol yn derbyn yr un gwiriadau ansawdd a chydymffurfiaeth trylwyr â'n darparwyr allanol.

Gweithredwyd dull clir yn seiliedig ar raglen waith, gan lynu ati, er mwyn cynorthwyo i fonitro Darparwyr a gomisiynwyd mewn modd amserol.

- Mae 37 Darparwr wedi cael ymweliad monitro 'llawn' dros gyfnod o 12 mis yn ystod 2018/19 (29 o gartrefi preswyl/nyrsio yn cynnwys IOACC yn berchen ar 4 prosiect byw â chymorth, 4 gwasanaeth dydd).
- Derbyniodd 1 Darparwr eu hymweliad monitro 'llawn' diwethaf rhwng 12 – 18 mis yn ôl er eu bod wedi derbyn ymweliadau monitro dilyn i fyny yn ystod 2018/19.

Mae'r rhaglen fonitro yn un ddeinamig ac yn cael ei hail-flaenoriaethu i adlewyrchu unrhyw wybodaeth a dderbynnir am berfformiad unrhyw Ddarparwr penodol. Os codir pryderon mwy difrifol, trefnir cyfarfod o weithwyr proffesiynol er mwyn caniatáu i AGC, Iechyd, Rheolwyr Gofal a'r Swyddog Monitro Contractau asesu'r sefyllfa. Os oes angen, rhoddir Gweithdrefn Uchafu Pryderon Gogledd Cymru ar waith ac efallai y bydd gwaharddiad yn cael ei roi mewn lle i atal y Darparwyr rhag derbyn mwy o waith nes bod y sefyllfa wedi gwella. Os na fydd gwelliant, yna rhoddir ystyriaeth i ddod â'r contract i

ben a throsglwyddo'r gwasanaeth i Ddarparwyr eraill. Fodd bynnag, anaml iawn y bydd hyn yn digwydd.

Bydd rheolwyr yn parhau i adolygu a diwygio'r broses fonitro er mwyn gwneud gwell defnydd o dechnoleg i gasglu adborth, ac i symleiddio adroddiadau, gan sicrhau y canolbwyntir ar ganlyniadau. Defnyddir gwybodaeth fonitro i ail-ddylunio ein dull o fonitro contractau gan sicrhau, tra bod y gofynion statudol angenrheidiol yn dal i gael eu monitro, y bydd y mwyafrif o'r gwaith monitro yn canolbwyntio ar sicrhau fod yr 'hyn sy'n bwysig' i ddefnyddwyr gwasanaeth a'u gofalmwyr yn cael ei ddarparu. Yn ogystal, byddwn yn gweithio'n agos gyda AGC i ddeall yn well lle mae dulliau monitro'r naill a'r llall yn cael eu dyblygu, a nodi meysydd lle gellir symleiddio ein gwaith monitro yn unol â gofynion monitro a rheoleiddio newydd Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016. Rydym yn gobeithio bod mewn sefyllfa i ddechrau gweithredu'r fframwaith fonitro newydd hon yn 2020.

4.7 Lefelau Cymwysterau

Parheir i fonitro'n ofalus lefelau cymwysterau staff a gyflogir gan Ddarparwyr. Mae AGC yn ei gwneud yn ofynnol i holl reolwyr y Darparwyr fod â chymwysterau priodol cyn y gellir eu 'cofrestru'. Mae'r gofyn hwn wedi arwain at roi mwy o ffocws ar ddatblygu rheolwyr cynorthwyol / dirprwy reolwyr cymwys er mwyn cynllunio ar gyfer olyniaeth petai'r rheolwr cofrestredig yn gadael. Er mwyn cofrestru, rhaid i'r rheolwr feddu ar Gymhwyster Galwedigaethol Cenedlaethol (NVQ) lefel 4 neu Fframwaith Cymwysterau a Chredydau (QCF) lefel 5.

Yn 2014, datblygodd Llywodraeth Cymru ddatganiad blynyddol newydd gyda ffigyrau i'w cofnodi ar gyfer 31 Rhagfyr. Mae'r datganiad hwn yn monitro lefel cymwysterau darparwyr. Mae'r cyfrifiad yn darparu gwybodaeth hefyd ar drosiant staff a nifer y staff sy'n siarad Cymraeg.

Ym mis Mawrth 2015 roedd 58% (=311) o Staff Gofal Sylfaenol Darparwyr Gofal Preswyl yn gymwys (wedi cyflawni NVQ lefel 2 neu QCF lefel 3). Ym mis Gorffennaf 2018 roedd y ffigwr hwn yn 68% (=406). O'r 29 cartref Gofal ar Ynys Môn a lenwodd yr arolwg staff, roedd pob un yn cwrdd â'r lefel cymhwyster o 50%. Mae'n gadarnhaol nodi fod nifer y gweithwyr gofal yn y sector wedi cynyddu yn gyffredinol o gymharu â gostyngiad cyffredinol yn ystod y flwyddyn flaenorol.

Mae canrannau staff cymwys wedi cynyddu o fewn y sector cartrefi gofal. Ymddengys fod staff yn symud o fewn cartrefi gofal, ac o ganlyniad mae sgiliau yn cael eu cadw o fewn y sector ac mae staff newydd yn dod i mewn i'r sector gofal cartref hefyd. Mae'n bwysig nodi fod y Tîm Datblygu Gweithlu yn cynnig hyfforddiant ar gyfer yr holl staff Gofal Cymdeithasol ar draws y sir a bod staff sydd heb gymhwyso eto o bosib yn gweithio tuag at gymhwyster ac yn derbyn hyfforddiant. Mae swyddogion o'r tîm Strategaeth Gweithlu a Datblygiad yn monitro hyn.

Bydd cymwysterau ar gyfer staff iechyd a gofal cymdeithasol yn newid ym mis Medi 2019 gyda set newydd o gymwysterau a fydd yn orfodol ar draws Cymru. Mae hyn yn lleihau'n

sylweddol yr ystod o gymwysterau derbyniol er mwyn sicrhau cysondeb ac ansawdd yr hyfforddiant ar draws Cymru. Mae hyn yn gosod y safon ar gyfer gweithwyr cymorth ar lefel 2 ac am y tro cyntaf bydd 'arholiadau' yn cael eu cyflwyno a chynnydd yn lefel yr asesiad allanol. Mae hyn yn mynd llaw yn llaw â'r Fframwaith Sefydlu newydd ar gyfer Cymru a'r gofyniad bod y gweithlu gofal cymdeithasol yn cael ei gofrestru gyda Gofal Cymdeithasol Cymru erbyn Ebrill 2020. Mae hwn yn gam sylweddol ymlaen o ran cydnabod proffesiynoldeb, sgiliau, cyfrifoldebau ac atebolrwydd y gweithlu hwn.

4.8 Hyfforddiant Staff

Mae Darparwyr yn cael eu monitro i sicrhau fod eu staff yn derbyn hyfforddiant priodol i gefnogi anghenion y defnyddiwr gwasanaeth unigol ar sail anghenion eu cynllun gofal. Mae'r hyfforddiant angenrheidiol yn cynnwys cyrsiau'n ymwneud ag iechyd a diogelwch megis codi a chario (hyd at safon 'Pasbort'), cymorth cyntaf mewn argyfwng yn y gwaith, rheoli heintiau a hyfforddiant arbenigol megis ymwybyddiaeth o strôc, ymwybyddiaeth o ddementia, ymwybyddiaeth o iechyd meddwl, ymddygiad heriol, a diogelu oedolion bregus. Mae'r Swyddogion Monitro Contract a Swyddogion Gweithlu yn monitro cydymffurfiaeth â'r safonau hyn yn ofalus.

Mae'r rhaglen hyfforddi Gofal Lliniarol, 'Chwe Cham' yn parhau i gael ei chyflwyno, ar y cyd â Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a'n tîm Gweithlu a Datblygu, ar draws y cartrefi preswyl a nyrsio. Yn ogystal, mae'r Swyddogion Contractau a Monitro yn derbyn yr hyfforddiant a byddant yn ymgorffori adolygiad o'r rhaglen yn y fframwaith fonitro er mwyn sicrhau fod cartrefi'n parhau i ddarparu gofal diwedd bywyd i breswylwyr sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau ac y gellir gwarantu ei ansawdd.

Hefyd, mae Gofal Cymdeithasol yn parhau i gynorthwyo Darparwyr i gael mynediad at hyfforddiant drwy'r 'Bartneriaeth Datblygu Gweithlu Gofal Cymdeithasol', er bod y Darparwr yn parhau i fod yn gyfrifol am sicrhau fod eu staff yn derbyn hyfforddiant priodol. Yn ogystal, anfonir diweddariadau rheolaidd at Ddarparwyr ynghylch yr adnoddau dysgu a datblygu sydd ar gael ar wefan Gofal Cymdeithasol Cymru.

4.9 Recriwtio Diogel

Mae'r prosesau Recriwtio Diogel a ddefnyddir gan Ddarparwyr yn cael eu monitro'n ofalus gan y Tîm Contractau. Mae hyd yn cynnwys cydymffurfiaeth â pholisi Recriwtio Diogel y Cyngor, rheoliadau Llywodraeth Cymru a Safonau Gofynnol Cenedlaethol a Deddf Diogelu Grwpiau Hyglwyf 2006 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Diogelu Rhyddidau 2012. Mae'r Awdurdod Lleol yn parhau i adolygu'r polisi Recriwtio Diogel a chanllawiau i wasanaethau a ddarperir drwy gontract. Mae Swyddogion Contract a Monitro yn gweithio gyda'r swyddog arweiniol i ddatblygu system fwy cadarn fydd yn gwella ymhellach allu'r tîm i fonitro cydymffurfiaeth darparwyr â gofynion recriwtio diogel.

- Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS):
- Rhaid i'r Darparwr sicrhau fod unrhyw berson a gyflogir (neu sy'n gweithio fel gwirfoddolwr) yn meddu ar Wiriad DBS Uwch gyda gwiriad yn erbyn y Rhestr Gwahardd Oedolion a/neu Blant. Dylid adnewyddu'r gwiriad DBS Uwch ddim amlach na bob 3 mlynedd ond o leiaf bob 4 blynedd.

- Rhaid gwirio hunaniaeth unrhyw berson a gyflogir neu a gymerir ymlaen gan y Darparwr. Rhaid i gyd-lofnodwr (neu eu cynrychiolydd) wirio hunaniaeth y person wyneb yn wyneb, yn unol ag argymhelliad y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.
- Os yw'r gwiriad DBS yn amlygu unrhyw droseddau, rhybuddion neu wybodaeth arall, rhaid i'r Darparwr roi cyfweiliad i'r unigolyn cyn eu cyflogi neu eu cymryd ymlaen, er mwyn cynnal asesiad risg priodol. Rhaid cadw cofnodion llawn o unrhyw gyfweiliadau/cyfarfodydd oherwydd efallai y bydd y Tîm Contractau eisiau eu harchwilio.
- Ni ddylai'r Darparwr gyflogi na chymryd ymlaen unrhyw berson sydd ar restr Gwahardd Plant neu Oedolion Bregus y DBS i weithio mewn 'gweithgaredd a reoleiddir' gan fod hyn yn drosedd.

Bydd gwiriadau pellach yn cael eu gwneud fel a ganlyn:

- Gofynnir am eirdaon (yn unol â'r Rheoliadau, lle bo hynny'n berthnasol) a gofynnir cwestiynau am faterion disgyblu ac ymddygiad blaenorol ac ynghylch a oedd unrhyw faterion oedd yn peri pryder.
- Bydd tystysgrifau cymwysterau a dogfennau cofrestru (os yn berthnasol) yn cael eu gwirio gan wneud copïau ohonynt.
- Os yw'r swydd yn swydd gofrestredig e.e. Gwaith Cymdeithasol, gwirio nad yw'r unigolyn ar hyn o bryd, nac wedi bod yn y gorffennol, yn destun unrhyw ymchwiliadau neu wrandawiadau ymddygiad gan y Corff Cofrestru e.e. Cyngor Gofal Cymru.
- Bod esboniad yn cael ei roi am unrhyw fylchau mewn hanes cyflogaeth ac yn cael eu cadarnhau yn ysgrifenedig gan yr unigolyn.
- Yn unol â Deddf Mewnfudo, Lloches a Chenedligrwydd 2006, bydd dogfennau'n cael eu gwirio a'u dilysu i sicrhau fod gan yr unigolyn hawl i weithio yn y DU.
- Cofnodion Tramor: Os yw'r unigolyn wedi byw neu weithio tu allan i'r DU am fwy na blwyddyn (neu 6 mis yn ystod y 3 blynedd ddiwethaf), rhaid i'r cyflogwr wneud pob ymgais rhesymol i gael yr hyn sy'n cyfateb i wiriad DBS yn y wlad honno.

Mae'r Tîm Contractau'n ymweld ag adeiladau'r Darparwyr i sicrhau fod cofnodion yn gallu dangos cydymffurfiaeth â'r safonau uchod – edrychir ar o leiaf bedair ffeil yn ystod pob ymweliad monitro. Os canfyddir achos o fethu â chydymffurfio, ychwanegir hyn i'r cynllun gweithredu cyffredinol. Yn dibynnu ar natur y methiant i gydymffurfio e.e. dim gwiriad DBS mewn lle, gofynnir i'r darparwr am dystiolaeth o Asesiad Risg neu hyd yn oed i roi dyletswyddau eraill i'r aelod staff nes y bydd y gwiriad DBS wedi'i gwblhau. Yn achos

materion megis bylchau mewn hanes cyflogaeth, bydd yn cael ei ddilyn i fyny fel rhan o'r cynllun gweithredu. Darperir adborth i AGC ar gyfer gwybodaeth bellach.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

D/B

7 – Oblygiadau Ariannol

Mae'r Awdurdod Lleol yn ariannu un Swyddog Monitro Contract i fonitro contractau ar draws y Gwasanaethau Oedolion a Phlant/Teuluoedd. Cyflwynwyd y swydd hon i'r strwythur yn 2016 a'i gwneud yn swydd barhaol.

8 – Atodiadau

Atodiad 1 – Fframwaith monitro

Atodiad 2.1 - Mesurau perfformiad canlyniadau 2015

Atodiad 2.2 - mesurau perfformiad canlyniadau 2018

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) (2014)

http://www.legislation.gov.uk/anaw/2014/4/pdfs/anaw_20140004_en.pdf

Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) (2016)

<http://www.legislation.gov.uk/anaw/2016/2/contents/enacted>

Gofal Cymdeithasol Cymru – adnoddau ar gyfer y Fframwaith Sefydlu a'r broses gofrestru ar gyfer gweithwyr gofal.

<https://gofalcymdeithasol.cymru/>

Math o ddarparwr	Gwaith papur a ddefnyddir	Math o ymweliad	Amllder monitro	Math o fonitro
Cartref preswyl/nyrsio ar Ynys Môn (Oedolion)	Holiadur cyn-monitro darparwyr Holiadur lechyd a Diogelwch y Darparwyr Holiadur staff Holiadur defnyddiwr gwasanaeth/perthynas	Ymweliad safle y ceir rhybydd amdano ymlaen llaw, edrych ar ffeiliau'r defnyddwyr gwasanaeth a ffeiliau'r staff. Edrych ar bolisïau, llyfr damweiniau a digwyddiadau, cofnodion o gwynion a thaflenni MAR. Edrych o gwmpas y cartref.	Blynyddol	Ymweliad y ceir rhybudd amdano ymlaen llaw. Darllen adroddiad arolygiad CIW
Preswyl/nyrsio – tu allan i 'r Sir	Holiadur cyn-monitro darparwyr Holiadur lechyd a Diogelwch y Darparwyr Holiadur staff	Ddim yn berthnasol	Blynyddol	Monitro 'bwrdd gwaith' (<i>'desk top'</i>) - gofyn am gopïau o unrhyw adroddiadau gan yr awdurdod lletyol, a gofyn a oes unrhyw broblemau. Darllen adroddiad arolygiad CIW/CQC
Byw â chymorth	Holiadur cyn-monitro darparwyr Holiadur lechyd a Diogelwch y Darparwyr Holiadur staff	Ymweliad safle y ceir rhybudd amdano ymlaen llaw, edrych ar ffeiliau'r defnyddwyr gwasanaeth a ffeiliau'r staff. Edrych ar bolisïau, llyfr damweiniau a digwyddiadau, cofnodion o	Blynyddol	Ymweliad y ceir rhybudd amdano ymlaen llaw. Darllen adroddiad arolygiad CIW

		gwynion a thaflenni MAR. Edrych o gwmpas y cartref.		
Gwasanaethau dydd	Holiadur cyn-monitro darparwyr Holiadur lechyd a Diogelwch y darparwr Holiadur staff	Ymweliad safle y ceir rhybudd amdano ymlaen llaw. Edrych ar ffeiliau'r defnyddwyr gwasanaeth a ffeiliau'r staff. Edrych ar sampl o bolisiau, llyfr damweiniau a digwyddiadau ac edrych o gwmpas y cartref.	Blynyddol	Ymweliad y ceir rhybudd amdano ymlaen llaw.
Lleoliadau Plant/Pobol Ifanc	Ffurflen monitro darparwyr - gofynnir i ddarparwyr gwblhau ffurflen naill ai fel lleoliad preswyl neu fel lleoliad preswyl sydd hefyd yn darparu addysg. Holiadur lechyd a Diogelwch	Ddim yn berthnasol	Blynyddol	Monitro 'bwrdd gwaith' – Gofyn i'r awdurdodau lletyol am gopïau o adroddiadau ac unrhyw wybodaeth, ond gall hyn fod yn anodd, yn enwedig gyda lleoliadau yn Lloegr. Edrych ar adroddiadau AGC, Estyn ac Ofsted.

• 2 Perfformiad Canlyniadau 2015

[illegible]

Atodiad 2.1 - Perfformiad Canlyniadau 2018

[illegible]

